

Radicale keuzes nodig om jeugdzorg te vernieuwen

Het moet écht anders!

Tekst: **Ingrid Rebel, Marthijn Laterveer**

In de eerste helft van 2021 hebben we veel gesprekken gevoerd met betrokkenen over de jeugdzorg. Onder anderen met ervaringsdeskundigen, ouders, hulpverleners, beleidsmakers en wetenschappers. De praktijkverhalen maken nog meer duidelijk dat er veel mis is. In 2022 wil LOC op vijf experimenteerplekken de jeugdzorg daadwerkelijk veranderen.

Sinds jaar en dag komen er bij LOC verhalen binnen van jongeren, ouders en hulpverleners over de jeugdzorg. Door de verdiepende gesprekken die we de afgelopen tijd gevoerd hebben is dat beeld nóg completer geworden. Natuurlijk gaat niet alles fout en zijn er dagelijks vele hulpverleners met hart en ziel bezig om het goede te doen. Maar tegelijkertijd is er wel iets fundamenteel mis. Een stelselverandering lost dat niet op. Integendeel: dan is iedereen daar jaren mee bezig. Het gaat over een manier van kijken en doen. Waarbij de rechtspositie van jongeren en ouders ook beter kan en moet. We kunnen de volgende conclusies trekken:

1 Kind zijn

In gezinnen, het onderwijs, het verenigingsleven, de wijk, en het jongeren- en welzijnswerk is onvoldoende ruimte om kind te zijn. Dat is een breed maatschappelijk probleem, waarbij meer gemeenschapskracht nodig is.

2 Afwijken mag niet

Kinderen en jongeren krijgen als ze iets afwijken van wat we normaal vinden al snel een stempel. Waar ze vroeger een druk kind waren, hebben ze nu hulp of medicijnen nodig. Kinderen moeten aan een ideaalbeeld voldoen. In het onderwijs, thuis en in hun vrije tijd. Uitgaande van het autochtone hoogopgeleide gezin. Als ze niet op die smalle weg passen kom je al snel in de hulpverlening terecht. Kinderen moeten weer gewoon kind kunnen zijn. Met ruimte om zich te ontwikkelen.

3 Over het hoofd heen

Jongeren en ouders geven aan dat veel beslissingen over hun hoofd heen genomen worden. Zij merken dat de hulpverlening hun leven overneemt in plaats van met hen op zoek te gaan naar een oplossing. Dat geldt zowel voor de vrijwillige jeugdzorg als de jeugdbescherming. Ze voelen zich machteloos over de beslissingen van

Jongeren en ouders ervaren dat de hulpverlening hun leven overneemt in plaats van mét hen op zoek te gaan naar oplossingen.

“In 2022 maakt LOC een start met daadwerkelijke vernieuwing van de jeugdzorg op vijf plekken”

OPROEP

Wil je meedoen?

Mail dan naar rvjeugdzorg@loc.nl of kijk op www.rvjeugdzorg.nl

instanties in bijvoorbeeld de jeugdbescherming. Het is nodig dat jongeren en ouders hun eigen regie houden en invloed hebben op de gekozen oplossingen.

4 Hier en nu

Als de jeugdzorg in beeld komt is er vooral aandacht voor het hier en nu. En weinig voor de toekomst van de jongere. Je kunt nu een interventie doen, maar de jongere heeft nog een lange toekomst voor zich. Door bijvoorbeeld een jongere uit huis te plaatsen snijdt je banden door met het gezin en vrienden. We zullen veel voorzigtiger moeten zijn met dat soort ingrijpende maatregelen. En bij de hulpverlening naast het heden de gevolgen voor de rest van het leven van de jongere zwaar mee laten wegen.

5 Symptombestrijding

In veel gezinnen lopen allerlei verschillende hulpverleners rond die een stukje van de puzzel voor hun rekening nemen. Waarbij de jeugdzorg niet zoekt naar de oorzaak. Het heeft weinig zin het kind een behandeling te geven, terwijl er allerlei andere problemen spelen in het gezin. Het is nodig dat volgens de bedoeling van de Jeugdwet het integraal zoeken naar oorzaken en oplossingen beter uit de verf komt.

6 Protocollen volgen

Er is een grote uitstroom van medewerkers in de jeugd-

zorg. De meeste mensen gaan in de hulpverlening werken om anderen te helpen. Niet om protocollen te moeten volgen of aan omzetmaximalisatie te doen. Medewerkers moeten hun vak terugpakken. En zelf met de gezinnen mogen zoeken naar oplossingen.

Radicaal vernieuwen

De jeugdzorg kent vele spelers en betrokkenen. Dat maakt een simpele verandering niet eenvoudig. LOC wil in 2022 op vijf experimenteerplekken starten met een daadwerkelijke verandering in de jeugdzorg. Die plekken zullen veelal gemeenten zijn. We zullen veel aandacht hebben voor de vraag hoe we kunnen zorgen dat jongeren niet in de jeugdzorg (en de gedwongen jeugdzorg) terecht komen. En als ze wel hulp nodig hebben zullen de jongeren en ouders samen met de hulpverleners aan oplossingen werken. Op basis van deze vijf plekken zullen we ook aanbevelingen doen om de rechtspositie van jongeren en ouders te verbeteren.

Ingrid Rebel is coördinator Radicale vernieuwing jeugdzorg.

Marthijn Laterveer is coördinator LOC Waardevolle zorg.

Zie ook het artikel op pagina 18 over de Week van de Radicale vernieuwing en het artikel op pagina 24 over de Week van de jongerenparticipatie en ervaringsdeskundigheid.